

January 5, 2016

ሰሞኑን በማሕበራዊ ሚዲያ ላይ ተሳትፎ የሚያደርገው ሰው ጤና መሆኑን መጠራጠር የግድ ብሎኛል። አንዱ ውጭ ሀገር ሆኖ እንደእርሱ ካላቅራራህ ይለኛል። ሌላው ማንነቱ እንዳይታወቅ መሸነግ እየፈ ይፎክርና እንደ እኔ ፎክር ይለኛል። ለማነኛውም ሁላችንም እንደየ አቅማችን እና ችሎታችን፣ ምን አልባትም ድፍረታችን ያህል ለምናደርገው የነፃነት ትግል ክብር ብንሰጣጥ ጥሩ ይመስለኛል። ፈሪ መሆንም እኮ መብት ይመስለኛል፤ ሰው ለምን ትፈራለህ ለምን ይባላል!! ባይሆን ፈሪ እንደ እኔ ፍሩ ሲል ነው አይ ሊባል የሚገባው። በእኔ እምነት የዚህች ሀገር የወደፊት ዕጣ ፈንታ ሊወሰን የሚገባው በሃሰብ ክርክር እና በዚሁ በሚገኝ የበላይነት ብቻ መሆን አለበት ብዬ አምናለሁ። ለዚህም ነው ሁሉም የማይሰማማበት ቢሆን እንኳን የእኔ ሃሳብ ይህ ነው ብዬ ለመግለፅ የምወደው። ይህን አካሄድ ያለመውደድ መብት ቢሆንም የእኔን ውድድ ብሎ ማስገደድ አይቻልም። ይህን ከሰሞኑ የፌስ ቡክ የፅሁፍ ምልልሶች መነሻ አድርጌ ካልኩኝ፤ ለዛሬ ፅሁፍ መነሻ ያደረጉት ደግሞ ለአንድ ሳምንት በምክር ቤት ወጉ እንዳይቀር “ሲመከርበት” የከረመው የሁለተኛው ዙር የእድገትና ትራንስፎርሜሽን እቅድ እና የሰሞኑ “የተቀናጀ ማስተር ፕላን እንቢ” በሚል መነሻ በአሮሚያ አካባቢ የተቀሰቀሰው ንቅናቄ፣ በጎንደር የተፈጠረው ግጭት እንዲሁም ድርቅ መነሻ ሆኖ የተከሰተው ርሃብ እንደምታ ምን ሊመስል እንደሚችል በአጭሩ የግል እይታዬን ለማስቀመጥ እሞክራለሁ።

ገዢዎቻችን አፍረት የሚባል ነገር እንደሌለባቸው የሚያስታውቀው የመጀመሪያውን የእድገትና ትራንስፎርሜሽን እቅድ በስኬት ማጠናቀቃቸውን ሲነግሩን አፋቸውን አንኳን ጎልደፍ ያለማድረጋቸው ብቻ ሳይሆን በምክር ቤት ውስጥ ለተሰበሰቡት እጅ በማውጣት ደሞዝ ለሚከፈላቸው ሳይሆን በሚዲያ ለሚከታተላቸው ህዝብም ያላቸውን ንቀት የሚያሳይ ነው። በመጀመሪያው የእድገትና ትራንስፎርሜሽን ዕቅድ በዋነኝነት ከተቀመጡት ግቦች የተሳካ የሚባል አንድም ነገር የለም እንዳይባል (ጥራት በሌለው ትምህርትና ጤና የቁጥር ስኬት መኖሩ አይካድም)፤ ከዚህ በስተቀር መብራት 10 ሺ ሜጋ ዋት ብለው ሶስት ሺ ያለመድረሳቸው፣ ባቡር 2395 ኪ.ሜ ታቅዶ እስከ አሁን ስራ ያልጀመረውን የአዲስ አበባ ድሬዳዋን ብንወስድ 700 ኪሎ ሜትር እንደማይሞላና ይህም ዕቅዱ የውሸት ህዝብ ማማለያ እንደ ነበር ነው። በግብርና ዘርፍ በብዙ ሚሊዮን የውጭ ምንዛሬ ያስገኛል የተባለው እቅድ የተያዘለት፣ የተገላቢጦሽ መንግሥት በውጭ ምንዛሬ ሰንዴ መግዛት ውስጥ መግባቱ ይታወቃል። ባለፈው አምስት ዓመት ከፍተኛ የእድገት ምጣኔ አስመዝግቦል የተባለው ግብርና ነው ብለው ሚሊዮን አርሶ አደር ብሎ መሸለሙን ሳይጠናቀቅ በድርቅ ተሳቦ 15 ሚሊዮን የሚጠጋ ህዝብ የሚላስ የሚቀመስ ማጣቱ መሬት የያዘ አቅ ነው። እነዚህ ለማሳያ የቀረቡት እና ሌሎችም እራሳቸው ያመኑት የውጭ ንግድ ዘርፍ ያለመሳካት ተጨምሮ ከወረቀትና ፋክራ ያላለፈው የእድገትና ትራንስፎርሜሽን እቅድ በስኬት አጠናቀናል ይሉናል። ይህ እቅድ አልተሳካም የሚሉት ምን ቢሆን እንደነበር ግን ሊነግሩን አልቻሉም። ቢሆንም በስኬት ተጠናቋል እያሉን ነው። በአንድ ወቅት ጠቅላይ ሚኒስትሩ ትምህርት አግኝተንበታል ማለታቸው የሚታወስ ሲሆን እቅዱ ግን ለትምህርት መቅሰሚያ ነው አላሉንም ነበር።

ቀጣዩ ዕቅድ በሚመለከት በመጀመሪያው የእድገትና ትራንስፎርሜሽን እቅድ ዘመን ከነበረው ሁኔታ በተለየ በጅምሩ የታየው እጅግ አሳሳቢ ጉዳይ ደግሞ በአሮሚያ እና በጎንደር አካባቢ የዜጎችን ህይወት እስከመቅጠፍ የደረሰው ህዝባዊ እንቅስቃሴ ሲሆን በመላ ሀገሪቱ የተከሰተውም ድርቅ መነሻ ያደረገው ርሃብ አንዱ ነው። ከዚህ በፊት በተደጋጋሚ ሲገለፅ የነበረው ነገር “የፀጥታ/ዝምታ መኖር፣ የሰላም ምልክት እንዳልሆነ” ነበር። የተለያዩ ዓለም አቀፍ ተቋማት በኢትዮጵያ ነበስ ዘርቶ ያለው ቋንቋ መሰረት ያደረገ ፌዴራሊዝም፣ እንዲሁም በተለያዩ ወቅት የነበሩ የእርስ በእርስ ግጭቶች፣ አሁንም በሀገሪቱ ለመድበለ ፓርቲ እንዳይመሰረት ገዢው ፓርቲ የዘጋው በር፣ ሀገራዊ መግባባት ለመፍጠር የሚያስችል ከተለያዩ መሰመር የሚቀርቡ ብሔራዊ ዕርቅ ጥያቄዎች፣ ወዘተ ተገቢው ምላሽ ያለማግኘታቸው በሀገራችን ዘላቂ ሰላም ለማምጣት አስቸጋሪ እንደሆነም ተገልጾዋል። ዘላቂ ሰላም በሌለበት ደግሞ እድገት የሚባል ነገር ሊታሰብ የሚችል አይደለም። በቅርቡ በአሮሚያ አካባቢ በተፈጠረው እንቅስቃሴ ምክንያት ወደ ሀገር ውስጥ መዋለ ንዋይ ካፈሰሱት ግንባር ቀደም የሆነው የዳንጎቱ ሲሚኒቶ ፋብሪካ ላይ አንዣብ ነበር የተባለው አደጋ እና ሌሎች ችግሮች ለሌላች በዚህ ሀገር ኢንቨስት ለማድረግ ለሚፈልጉ ኢንቨስተሮች መልዕክቱ ምን ሊሆን እንደሚችል ግልፅ ነው። ከፍተኛ የውጭ መዋለ ንዋይ ፍላጎት ያላት ሀገራችን እስከ አሁን ያለውን ያህል የውጭ ገንዘብ ለማግኘት በሚቀጥለው አምስት ዓመት የምትችልበት ሁኔታ አይኖርም የሚል ግምት አለኝ። ይህ ደግሞ የሚሆነው የውጭ ኢንቨስተሮች መረጃ የሚያገኙት ከኢትዮጵያ ቴሌቪዥን ሳይሆን ዓለም አቀፍ ባለሙያዎች ከሚሰጡት ትንታኔ ነው። መንግሥት እንደሚለው ዓለም አቀፍ የሰብዓዊ መብት ተሟጋቾች የሚሰጡት መግለጫ እና የሚያወጡት ሪፖርት ዋጋ ቢስ አይደለም። እነዚህ ባለሀብቶች የት ሀገር ቢሄዱ በሰላም እንደሚነግዱ እና የተሻለ ትርፍ እንደሚያገኙ መረጃ የሚያገኙበት ምንጭ ነው።

የውጭ ኢንቨስተሮች ብቻ አይደለም ከአሁን በኋላ የሀገር ውስጥ ባለሀብቶችም ቢሆን ዘላቂ ሰላም በሌለበት ሁኔታ ኢንቨት የሚያደርጉበት ሁኔታ እጅግ ዝቅተኛ ነው የሚሆነው። ከዚህ በፊትም ሲያደርጉ ከነበረው ያነሰ ይሆናል ማለቴ ነው። ከዚህ በፊትም ቢሆን ቀላል የማይባሉ ኢትዮጵያውያን ከሀገራቸው ውጭ መስራትን በተለይ በምስራቅና ደቡብ አፍሪካ ሀገሮች አካባቢ ምርጫቸው እንደሚያደርጉ ይታወቃል። አሁን ያለው ሁኔታ ደግሞ የበለጠ ገፊ ነው። ባለፈው የገቢዎችና ጉምርክ ባለስልጣን ሹም በሙስና ሲታሰሩ ከሀገር ተገፍተው የወጡ ነጋዴዎች ያሳዩትን የደስታ ምንጭ ትዝ ይለኛል። ትንንሾቹ ሲታሰሩ ለውጥ የሚመጣ መስሏቸው።

በኢትዮጵያ ኢንቨስትምንት ውስጥ መንግስት እጁን በማስረዘም በከፍተኛ ደረጃ ኢንቨስትመንት ውስጥ ይሳተፋል። ይህ የመንግስት ተሳትፎ ደግሞ መሰረት ያደረገው ከውጭ መንግስታት እና ዓለም አቀፍ አበደባሪዎች ከሚገኝ ብድር እንደሆነ ይታወቃል። በሀገር ውስጥ የተፈጠረው ህዝባዊ እንቅስቃሴ በግልፅ ወጥቶ ከመታየቱ በፊትም ሀገሪቱ ያለባት የብድር ጫና ከፍተኛ መሆኑን ሪፖርት እያደረጉ እና ጥንቃቄ እንዲወሰድ ሲመክሩ ነበር። በዚህ ሁኔታ ላይ እንደከዚህ ቀደሙ ከፍተኛ ብድር ይሰጣሉ የሚል ግምት መውሰድ የዋህነት ነው። ይልቁንም ይህ አጋጣሚ ተጠቅመው ብድሮቹን ከማግኘት በፊት አንድ አንድ የማሻሻያ እርምጃዎች እንዲወሰዱ ግፊት ያደርጋሉ። አሁን በግልጽ እያየነው ያለው እውነትም ዜጎች በረሃብ አደጋ ላይ ሆነው እያለ እርዳታው በቁጥ ቁጥ የሆነበት ሁኔታ በምግብ እራሳችንን ችለናል የሚለውን መንግስት ከወገቡ ጎንበስ ብሎ እስኪለምን ድረስ እንደሆነ ይታወቃል። በቅርቡ እንደሰማነው ፉከራ ከሆነ ደግሞ መንግስት በራሱ አቅም እርዳታ እንደሚሰጥ ነው። ወጤቱን አብረን የምናየው ይሆናል።

የረሃቡን ጉዳይ ካነሳን “ኤሊኖ” ወቅታዊ ክስተት ስለሆነ ማለፉ አይቀርም ጥሎት የሚሄደው ጠባሳ ግን በእንድ እና ሁለት ዓመት የምንወጣው አይደለም። ለእድገትና ትራንሺፎርሜሽን እቅድ ትግበራ 15 ሚሊዮን ህዝብ ከዚህ ውስጥ ከግምሻ በላይ የሚሆነው አምራች ዜጋ ምንም ሚና የለውም ሊባል አይችልም። ይህ ህዝብ ለህድገት እሴት ከመሆን ይልቅ ለሚቀጥሉት አምስት ዓመታት የመቋቋሚያ ጊዜው ነው የሚሆነው። የጠፋበትን እንስሳት ተክቶ ወደ ትርፍ እና ቁጣባ ለማምራት በዚህ አምስት ዓመት ውስጥ አይችለም። ይህ ደግሞ በእድገት ላይ የራሱ ጫና ይኖረዋል። መንግስት ይህም ሆኖ ግን እድገታችን እንደተለመደው በአስማት በሁለት አሃዝ አድጎዋል ማለቴ አይቀርም። የነብስ ወከፍ ገቢያችንም እንዲሁ ይጨምራል።

ስለዚህ ቀጣዩ የእድገትና ትራንስፎርሜሽን እቅድ አሁን ሀገሪቱ ካላችበት ያልተረጋጋ ሁኔታ፣ አዚህም እዚያም የሚከሰቱ ግጭቶች እና ግጭቶቹን መንግስት የሚፈታበት ሀይልን መሰረት ያደረገ አካሄድ ለሀገሪቱ እጅግ አስፈላጊ የሆነው የውጭ ኢንቨስትምንት በሚጠበቀው ያህል ሊመጣ አይችልም። የሀገር ውስጥ ባለሀብቶችም ቢሆኑ ተሳትፎዎቻቸው በአጭር ጊዜ ውጤት ከሚያመጡ ግግሮች ሊዘል አይችልም፤ ቢኖርም በተለመደው አዲስ አበባ እና አካባቢዋ ብቻ ይሆናል። ይህ በእንዲህ እንዳለ አሁን ከፍተኛ አደጋ ጋርጦ ያለው የዜጎች የሚላስ የሚቀመስ ማጣት አጠቃላይ ሀገራዊ አቅምን በሚፈትን መልኩ ለልማት የሚውልን ገንዘብ ወደ እለት ደራሽ እርዳታ እንዲውል ከማድረጉም በላይ አጭር ለማይባል ጊዜ የሚቀጥል የማቋቋሚያ ወጪን ይጠይቃል። እነዚህ በቀጣይ ፈታኝ ሁኔታዎች ሲሆኑ በተለይ በተፈጠረው ህዝባዊ እንቅስቃሴ ሀገር አለን፤ መንግስት አለ ብለው በሰላም ሃሳባቸውን ለመግለፅ ወጥተው ሳይመለሱ የቀሩ ዜጎች ደምና ህይወት በተራ የፎረም ፕሮፓጋንዳ ሰብስባ በሚሰጥ የአቋም መግለጫ የሚፈወስ አይደለም። በዚህች ሀገር ህዝብን ያማከለ ልማትና እድገት እንዲኖር ካስፈለገ፤ ዜጎች ሃሳባቸውን በመግለፃቸው የህይወት መስዋዕትነት መክፈል ማቆም ይኖርባቸዋል። ለእስከ ዛሬው የተከፈለው መስዋዕትነትም ተገቢውን ማካካሻ በማድረግ ብሔራዊ እርቅ እንዲሰፍን መስራት ይኖርብናል። ሀገራችን የጋራችን ሃሳባችን የግላችን ነው።